

Transskription af:

Obscuritas

4:5 De kyssende profeter fra Mors

Vært og tilrettelægger: Louise Lindblad

Medvirkende: Poul Duedahl, historiker, og Poul Grinder-Hansen, fortæller

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen

Fortæller: Den lokale sognefoged står ude foran fæstebonden Peder Boes gård i en lille nordjysk landsby på Mors. Han skal lige til at banke på, men bremser sig selv, da han gennem døren hører den unge gårdejer Peder Lassens stemme: "I ved, at jeg er den hellige Ånds redskab, og at den hellige Gud taler ud af mig", siger han. "Åh, ja", bliver der svaret. Da sognefogeden åbner døren, finder han en lille forsamling af mennesker, 6 af dem er kvinder, og to ligger i sengen. Over den ene kvinde i sengen ligger han så, den unge Peder Lassen, rød om munden og med bukserne nede om knæene. Profeten fra Mors, kyssesektens leder, ham der ved af kysse åbner portaler.

Louise Lindblad: Du lytter til Obskuritas, sæsonen om danmarkshistoriens kulturer og sekter. Den her gang skal det handle om en kystsekt, som opstår på Mors i midten af 1700-tallet. Det er historien om, hvordan en gruppe mennesker pludseligt begynder at kysse i flæng til stor forargelse for lokale sognepræster og øens øvrige beboere. Kyssesekten?

Mand1: Det har jeg har jeg aldrig hørt om.

Louise Lindblad: Aldrig nogensinde?

Mand1: Hvad for en siger du?

Fortæller: Kyssesekten, den startede her i Ørding i 1700-tallet.

Mand2: Okay! Nej, det har jeg heller ikke.

Louise Lindblad: Jeg hedder Louise Lindblad. Jeg står lige nu i den lille landsby Ørding på Mors sammen med historiker Poul Duedahl.

Poul Duedahl: Der hedder Jens Storgaard, som starter den her i byen, han dør. Så er der en ligesom en kronprins, som flytter op til Jørsby, og så fortsætter den derop, og så dør den ud her. Så...

Louise Lindblad: Vi står og spejder ud over markerne lige her i byen, hvor historien om kyssesekten begynder.

Poul Duedahl: Vi kan se vandet her i baggrunden, Limfjorden og foran er der en net lille dam og så er der marker, vidtstrakte marker. Man kan se langt. Det er jo sådan, at kirken bag os, den ligger jo som sådan nogen ofte gør på sognets højeste punkt. Og så er der kirkegårdsdiget, og så kan vi altså se overalt i landskabet her, og herude der kan vi jo forestille os en eller anden sommerdag, ja, måske hen omkring høst formentlig så har der jo gået sådan en hel husstand, et hushold med tjenestefolk og så videre, og er en af dem, der har ledet det her arbejdssjak, det har været den lokale gårdejer Jens Storgaard. Og han har gået rundt herude, og pludselig så sker der et eller andet herude, og vi kan forestille os præsten han har stået, præcis hvor vi står og har kigget ud over det her landskab og lige holder øje med, at det hele fungerer, som det skal, og alle gør, hvad der er deres pligt. Og og pludselig så ser han Jens Storgaard gå hen til tjenestepigen Ingeborg, og så begynder de at kysse. Og det er jo naturligt nok, men ikke sådan ude i det åbne. Det er sådan noget, man holder inde bag husets fire vægge, og pludselig så foregår det bare her foran alle mennesker, foran de andre i husholdningen, foran præsten, foran menigheden. Og det er jo en skandale.

Louise Lindblad: Hvad har det været for et syn på det her tidspunkt for alle dem, der står omkring de her to mennesker?

Poul Duedahl: Det har været et fuldstændig usædvanligt syn. Altså, det er jo ikke noget, almindelige mennesker gør i det åbne. Altså det er jo selvfølgelig nogle naturlige lyster osv. De fleste mennesker har dem vel, men de sørger for at holde det til privaten.

Louise Lindblad: Hvad er det så, det handler om for de to, der står og kysser lige nu?

Poul Duedahl: Ja, det handler om læsning af et særligt skriftsted i Biblen. Det handler om den rette tro og den rette fortolkning af tilværelsen.

Louise Lindblad: Poul vil du ikke præsentere hvor det er, at vi to står lige nu her i 2023.

Poul Duedahl: Jo, vi står på Mors lige midt i Limfjorden. Vi står på en kirkegaard omgivet af grave og bag os, der ligger Ørding Kirke, fordi det er landsbyen Ørding, Ørding sogn, og det er her vi har startstedet, vuggen, for en særlig sekt, som vi kalder kyssesekten.

Louise Lindblad: Og en gårdejer ved navn Jens Storgaard, hvilken rolle spiller han?

Poul Duedahl: Jamen, han er alt afgørende. Det er jo sådan, at hvis man bor på Mors, så kan man jo godt være et klogt, intelligent menneske og måske har lyst til lidt viden og visdom osv. Men hvad havde folk til rådighed i 1700tallet? Ikke specielt meget. Vi kan se nogle gamle dokumenter, de såkaldte 'skifter', altså der står der, hvad man efterlader sig, når man dør. Og der kan vi også læse, hvad folk efterlader sig bøger, og det er næsten altid bibelske bøger. Så man har haft Bibelen, og så har man haft lidt pamfletter om den slags. Og det er det. Så det er hvad han har læst i. Og så læser han den jo, som folk gør på med deres egne briller, og han forelsker sig i et særlig skriftsted, og det danner simpelthen udgangspunkt for hele hans måde at se tilværelsen på.

Louise Lindblad: Jens Storgaard læser omhyggeligt Paulus breve i Det Nye Testamente. Jeg forestiller mig, han sidder ved bordet i den dunkle storstue i stearinlysets skær. Han genlæser brev for brev. Paulus er videreformidler af Guds ord. Han fortæller, hvordan kristne skal leve deres liv. Og i flere af brevene står formaningen: "Hils hinanden med helligt kys".

Poul Duedahl: Han fortolker det på den måde, at man bør hilse hinanden med helligt kys. Og han læser jo også resten af biblen, så han har jo formentlig måttet gå ud fra, og tænkt: Jamen altså, mennesket er jo som udgangspunkt en synder. Det blev vi med Adam, der spiser æblet osv. Og Men Jesus blev korsfæstet på korset og tager alle synderne på sig, og dermed bliver mennesket frit. Og så er Jens Storgaard fri, og det er Ingeborg, og det er de andre tjenestefolk også til at gøre, hvad der passer dem. Så de kan jo gå videre end bare et kys, for så vidt.

Louise Lindblad: Der ikke nogen grænser?

Poul Duedahl: Jamen, det står der ikke noget om, at der er. Altså, Jesus har påtaget sig alle synder, så nu er mennesket fri til at gøre, hvad det vil.

Louise Lindblad: Ham her sognepræsten, der holder til inde i kirken på det her tidspunkt, som står her og kigger ud over markerne. Hvordan vil han tolke det sted i Biblen?

Poul Duedahl: Ja, se, det er jo dér, problemet opstår, fordi han er det, man kalder pietist, han er sådan hellig. Han synes, at man skal have den rette moral, og han holder øje med, at folk lever med de rette anvisninger, som han ser på det. Og det er jo præcis her, at problemet opstår. Fordi måske havde vi slet ikke opdaget den sekt, hvis ikke der var denne præst. Det er netop fordi han synes, der er noget galt. Og så begynder han at fortælle biskoppen i Ribe og andre, at her er der altså et eller andet på færde, som vi ikke bryder os om.

Louise Lindblad: Hvad er det for nogen farer, et kys kan udgøre?

Poul Duedahl: Jamen, det er jo starten. Et lille kys kan jo blive til meget mere, så det er jo starten på en syndig livsførelse.

Louise Lindblad: Skal vi ikke prøve at gå ind og se indenfor i kirken, hvordan der ser ud der?

Mand3: Helt fra 1700-tallet af, så det er næsten... Jens Storgård. Se dernede. Der en fortælling fra 1700-tallet om Jens Storgaard.

Kvinde1: Nej, så gammel er [...]

Poul Duedahl: Men vi ville jo egentlig høre, om vi kunne komme ind i kirken lige og se.

Mand4: Ja, ja. Men det er låst op

Poul Duedahl: Er der låst op? Okay, super, jamen så vil vi da bare gå derind. Men det er pudsigt nok, at de lokale ikke har hørt om det. Og når man læser om denne her gamle kyssestekt, så skriver de jo også dem, der skriver om det for 100 år siden, at der ikke rigtig nogen lokale der har hørt om det. Altså det er simpelthen blevet tabuiseret efterfølgende. Det har sine rødder her. Og nu trasker vi op her.

Poul Duedahl: Og nu kan vi jo forestille os, at vi er Jens Storgaard og tjenestepigen, der gerne vil til alters. Så må vi se, om vi får lov til det. Tung gammel dør. Det er formentligt fuldstændigt den samme som stod dengang, så de har taget det samme håndtag her.

Poul Duedahl: Se næste rum her. Inde i kirkerummet. Meget flot gammel landsbykirke fra middelalderen. Og så har vi alteret heroppe, der var den lokale præst, Peder [Raditch], som så huserede her i kirken og synes, at folk skulle leve et liv uden synd. Men er det ikke klart, at allerede 1700-tallet, der havde kirken faktisk problemer med at samle folk i kirken. Altså, de var langt hen

ad vejen også kulturkristne i den forstand, at de kom til særlige højtider. De troede fuldt og fast på biblen, men der var ofte det man kalder messefald, altså så mødte der ikke nogen op, men de skulle komme og have velsignelse, når de blev gift. De skulle også komme til højtider og modtage nadveren. Så de ting var meget vigtigt for folk herude på landet. Og især det der med at komme op og få vin og brød, altså Jesus' blod og legeme. Men denne her præst, det er han ikke helt med på, fordi de lever syndigt og løber rundt og kysser i flæng ude i marken. Så kan han jo ikke velsigne. Og det er sådan set dér, problemet opstår, fordi det klager de over. De synes, det er jo deres ret som gode kristne. De er jo netop gode kristne i egen forstand. Og skal præsten så beslutte, at de ikke må være en del af det kristne fællesskab? Det går jo ikke.

Louise Lindblad: Og hvad gør de så?

Poul Duedahl: Jamen, så klager de til biskoppen i Aalborg, og så kommer han jo ind i sagen og skal lige pludselig vurdere, hvad det her handler om og tager nogle af sektmedlemmerne i forhør.

Louise Lindblad: Og på det her tidspunkt... altså vi har Jens Storgaard, og vi har Ingeborg, er der kommet flere til?

Poul Duedahl: Ja, det er der. Altså, vi har ikke den totale oversigt over, hvem der er med, og hvem der ikke er med. Men der er jo en tjenestepige, der hedder Else, og det er sådan set hende, der er fortørnet over, at hun ikke kan få adgang til nadveren. Det synes hun, der er i hendes gode ret, og det er hende, der kommer i forhør og præsten... eller undskyld biskoppen, han skal jo finde hoved og hale i det her. Altså hvad er det for noget, de har gang i derude?

Louise Lindblad: På gården i Ørding sidder en lille forsamling mennesker fra lokalområdet og lytter koncentreret til Jens Storgaards tale. Jeg forestiller mig, hvordan Jens sidder for enden af bordet og læser op fra Biblen, hvordan han fremhæver de passager, der underbygger hans pointer, mens tjenestepigen Ingeborg bekræftende nikker og sender et smil af sted til menighedens nyeste medlem, Else Terkelsdatter. Omkring bordet sidder også en ung mand, som præsenterer sig som Peder Lassen. Jens Storgaard rejser sig, går omkring bordet og stopper op ved Else Terkelsdatters' stol. Hun kigger op på ham. Han bukker sig ned, og så kysser han hende på munden. Hvad er der i det for dem? Altså, hvad er det, de kan opnå ved at være omkring Jens Storgaard?

Poul Duedahl: Jeg tror, vi skal forstå, at det her er et lille bitte landsbysamfund, og hvis der er nogle mennesker med en vis karisma måske, som har anvist vejen til frelse... Det har han jo fortalt dem, at det her er den rette livsførelse, og "følg mig, så skal jeg nok vise jer vejen til himmerige", jamen så har de jo på en anden måde fået det ud af det, at de var sikret et evigt liv ved den rette livsførelse. Så de har jo gjort, hvad han har sagt. De har fulgt ham i tykt og tyndt og stået til rådighed når der var uddeling af hellige kys.

Louise Lindblad: Tror du, at Jens Storgaard ser sig selv som særligt udvalgt? Er der en særlig forbindelse fra Gud til ham?

Poul Duedahl: Ja, det tror jeg. Det er jeg ret overbevist om. Det er jo ganske få udsagn, vi har lige med ham, men senere med hans efterfølger, der ved vi jo, at at han ser sig som en direkte forlængelse af Jesus, altså sådan en kropslige version af det guddommelige. Så følger man ham i det åndelige, så kan man også følge ham i det legemlige, og så kan man stå til rådighed for ham og få en del af frelsen.

[...]

Gamle gamle sten her.

Louise Lindblad: Hvornår er de fra står der?

Poul Duedahl: Det ligner sådan noget fra Treårskrigen. Der stiller man typisk dem op for ja... Du kan se det der "Faldne i 1864". Det er lidt nyere end det vi leder efter. Der er formentlig ingen tilbage på den tid.

Louise Lindblad: Vi ved ikke præcis hvor, men Poul Duedahl og jeg står formentlig lige nu og ser ud på det stykke jord, Jens Storgård har ejet. Det er også sandsynligt, at han ligger begravet under jorden, vi går på. Det samme gælder sektmedlemmerne Ingeborg, Else og Peder Lassen.

Poul Duedahl: De ligger her et sted. Det er det eneste, vi ved, at de er begravet her. Men på hvilken plet jord? Det ved jeg ikke.

Louise Lindblad: Jens Storgaard. Han dør i 1771, og der var en del af hans tilhængere, der måske er lidt yngre end ham, og som lever videre. Og hvor stiller det ligesom dem? Hvor stiller det kyssekten, at Jens Storgaard han dør?

Poul Duedahl: Jamen, de har jo mistet på en måde den Messias, der var for dem, den som de fulgte i det åndelige og til en vis grad i det kropslige også. Og så er der jo en eller anden, der må tage over, og præsten han håber, og det bliver skrevet ned, at nu håber man, det dør ud med Jens Storgaard. Nu har man lade det passere og tænkt, så længe det bare holder sig inden for den gårds områder, så kan vi måske leve med det. Men det stopper ikke der. Tværtimod.

Louise Lindblad: For i Jørsby starter et helt nyt kapitel. Ovre er tiden med uskyldig kysken. En ny ung kraft tager over, og hans navn er Peder Lassen. Men hvis nu vi skal forestille os, at Peder Lassen kom gående her forbi os. Hvordan har du ligesom forestillet dig i dit hovede, at han ser ud?

Poul Duedahl: Jeg forestiller mig i hvert fald ikke, at han er virkelig, virkelig grim eller noget. Han... Vi kan se ham rundt omkring i kirkebøgerne. Altså han står som fader til adskillige børn. Han har simpelthen delt alkover med så mange kvinder rundt omkring på Mors, så han har kvindetække i en eller anden forstand, også selv med kvinder, som ikke har været en del af menigheden, som har boet forskellige steder. Han kan et eller andet med kvinder. Der er slet ingen tvivl om. Han har været veltalende og efter alt at dømme en flot fyr.

Louise Lindblad: Og sådan i slut tyverne?

Poul Duedahl: Ja, i sin bedste alder og sin mest virile alder. Sin, og så kunne man jo måske forestille sig hvad er det? Hvordan ser Messias ud? Altså, så kan man jo gå ind og kikke på den Jesus, der hænger på korset, og som folk har inde i hovedet. Og hvis han har sådan været den jordiske inkarnation af den figur, man så, jamen så har det også været en del af hvad skal man sige? Kampen for at overbevise de her mennesker om, at det er her det sker. Det er mig I skal følge.

Louise Lindblad: Og det her nye kapitel... Kyssesektens nye kapitel, det foregår i Jørsby?

Poul Duedahl: Ja, det gør det. Lidt længere oppe nordpå på Mors og i det hele taget i den periode, vi nu forfølger der, er det noget, der ikke bare forlader Ørding. Men det er simpelthen noget, der begynder at få forskellige centre rundt omkring. Altså, der er flere gårde involveret, så jeg vil ikke kalde det sådan missionerende, men alligevel så er det en sekt der vokser.

Louise Lindblad: Og, kronprinsen, den nye leder, profet, har han i de første år succes med ligesom at tiltrække folk til sekten?

Poul Duedahl: Han har i den grad succes. Altså, han kan et eller andet med mennesker. Han kan overbevise dem. Han er veltalende. Han får dem draget ind, og hans menighed vokser. Den bliver aldrig kæmpestor. Men nok til at vi kan kalde det en menighed og nok til, at dem, der i øvrigt har en menighed, nemlig præsterne, at de føler, der er en trussel her, og vi er nødt til at stoppe det nu, fordi ellers så vokser det bare ud af kontrol.

Louise Lindblad: Og han tager jo også bibellæsning et skridt videre, kan man sige.

Poul Duedahl: Det gør han nemlig. Altså, længe ved folk ude omkring ikke hvad der foregår. De har en formodning om det, fordi kvinderne jo forlader deres hjem og er væk nogle dage.

Louise Lindblad: Hvad er det der sker med de kvinder der? De pakker simpelthen deres ting og så overnatter de hos ham i nogle dage om ugen?

Poul Duedahl: Det rygtes simpelthen, at gifte kvinder tager sengetøjet med op i Peder Lassens går, og så er de væk 4-5 dage, og så vender de hjem igen. Hvad der præcist er foregået, ja, det er det, når vi ikke rigtig til kendskab ved? Der kommer ikke nogen vidneudsagn. Jeg tror, det har været så tabuiseret, at det har manden diskuteret med konen. Hvad faen er der foregået der? Men det dukker op, fordi det bliver et problem, og så er det jo, at man må sætte gang i den lokale politimyndighed, sognefogeden. Og sognefogeden må drage ud og ja, nærmest lave et overraskelsesangreb og prøve at finde ud af, hvad drejer det her sig egentlig om? Altså er det bare hellige kys, eller er der mere i det? Og så kommer han bragende ind, der er midt i en seance. Så ligger de på sengen. Altså har, hvad han kalder hellige samliggelser, og så kan vi jo begynde at ane konturerne af noget mere. Og vi kan også se det på den måde, at det giver sig tegn i kirkebøgerne, at Peder Lassen bliver fader til adskillige rundt omkring, til enlige kvinder, til gifte kvinder osv. som pludselig får børn. Og der går også rygter om, at han er far til mange flere. Men andre i menigheden påtager sig faderskabet, så det er en måde at dele det her på, men det er ham, der er Messias. Det er ham, der er udpeget som den, der har førsteretten.

Louise Lindblad: Hvad er det der sker i 1773?

Poul Duedahl: Da bliver der lagt sag an mod Peder Lassen for kættersk vranglære og et forsamlingsforbud. Altså han har samlet for mange mennesker, og jeg tror ikke han har været bevidst om, at det i sig selv var forbudt, men det er jo noget man kan fælde ham på. Endnu en ting man kan fælde ham på. Så det handler jo om at få samlet så mange ting sammen mod ham som muligt, så man kan få ham spærret inde, fordi så er han under kontrol. Og så kan man jo håbe på som øvrighed, at menigheden dør ud af sig selv.

Louise Lindblad: Altså, hvis Peder Lassen har troet på Gud, har han så også troet på djævelen på det her tidspunkt?

Poul Duedahl: Det er der ingen tvivl om. Det gør mennesker i 1700-tallet. De eneste, der sådan begyndende ikke tror på Djævelen, det er præsterne. Ikke lige de her pietistiske præster, men dem, der følger efter, som man kalder rationalister, som tænker på det fornuftstyrede og for dem er djævelen bare et symbol på det onde. Han er ikke en levende figur, men det er han for mennesker herude på landet i 1700-tallet, helt op i starten af 1700-tallet er der mennesker, der indgår kontrakter med Djævelen for at få mere held i jordelivet, de er såmænd nedskrevet. Nogle af dem findes og de skrevet med blod og så noget. Så forskriver man sin sjæl til djævelen, og så hører man djævelen selv på dommedag. Så skal man ikke stå op sammen med alle de andre. Grunden til at folk bor inde i landsbyfællesskabet, det er jo, at alle de onde magter derude, man kan se i nattemørket, at man skal beskytte sig mod så... Og det kan godt være, at han også kommer os som mennesker, som tyve og forbrydere og sådan noget voldtægtsmænd, folk der brænder, sætter ild til stråtaget, de er jo alle sammen på Djævelens parti. Bliver de dømt, så bliver de ikke begravet

i indviet jord, hvor vi står. Så bliver de begravet ude på den anden side af kirkegårdsdiget, og så hører de djævelen til. Så i den forstand findes djævelen.

Louise Lindblad: Gud har skabt verden og fundet den god. Men han har også skabt kroppen og dermed fristelsen og fald, og han har skabt sin modstander Satan. Myten siger, at også mørkets fyrste er en stormagt, der afkræver kys. Under heksesabbatten på Bloksbjerg, heksenes årlige fest, sidder hans sataniske majestæt omgivet af sine dæmoner. Han sidder på et ophøjet sæde, klar til at tage imod hans disciple, heksene, der ankommer flyvende på koste. Heksene nærmer sig, og én efter én kysser de Satan bag til under hans hale, hvor et lille ansigt med et djævelsk smil viser sig. Tror du, at Peder Lassen har været bekendt med, at djævlen også er en herre, der afkræver kys?

Poul Duedahl: Muligvis, men det er ikke noget, han reklamerer med i hvert fald, fordi han gør meget ud af at sige, at han er Guds forlængede arm osv. Han gør meget ud af, at han står på den rette side af de to, så det er ikke kys i enden. Det er kys med munden.

Louise Lindblad: Jeg tror jeg er skadet af at lave Obscuritas, men hvad nu hvis at Peder og Jens i virkeligheden var nogle af djævlens dæmoner? Altså hvad nu hvis de i virkeligheden... At deres opgave var at spolere fællesskabet her på Mors og at friste, og at de ligesom stod på den modsatte side af hvad de selv var klar over?

Poul Duedahl: Altså helt grundlæggende, så ved vi det jo ikke. Altså, vi ved jo ikke på hvilken side de står. Det er klart, at når de bliver udspurgt og de skal vidne, så forsøger de at sætte sig selv i bedste lys, og så er de altid på Guds side. Men vi ved jo ikke, hvad der er foregået, og hvad de har sagt derinde. Vi har en lille formodning, fordi sognefogeden han fortæller os, at de hylder Gud og så er det eneste sådan udefrakommende blik, vi har på det. Men altså, det kunne da godt være, og de kan også have haft deres egen agenda, som de ikke har fortalt deres lille menighed. Det ved vi jo sådan set ikke. Så er der mange muligheder åbne, og det kan også være, at biskoppen og præsterne har tænkt: Jamen, det er jo præcis, hvad der foregår. Det er sådan en en djævlé kult, de har gang i.

Louise Lindblad: Jeg tænker at den ligger lige til højrebænet at tænke på ham her, der spolere det hele indefra på en eller anden måde. Ham der bor her i byen og spolere fællesskabet indefra.

Poul Duedahl: Men han vil meget gerne være en del af kirken. Han ville jo rigtig gerne være det, men han får ikke lov, og det er måden præsten siger til ham på: "Du er ved at bevæge sig over i retning af djævelen. Altså, du er ved at begå noget her hvor det. Hvis du ikke stopper nu, så ender det med, at du bliver begravet oppe på den anden side af kirkegårdsdiget, og så bliver du fortabt på dommedag". Og der er ikke noget værre for et menneske i 1700-tallet end at være fortabt. Så skal du svømme rundt resten af din tilværelse i helvedes kogende svovlsyre. Hvor sjovt er det?

Louise Lindblad: Hvordan ender historien om kyssesekten?

Poul Duedahl: Ja, altså lidt i nogle tåger, vil jeg sige. Peder Lassen bliver jo fængslet. Han kommer over på. Ja, i slavearbejde hedder det jo faktisk i samtiden på Christianshavn. Så går han der lænket og er i slaveriet simpelthen. Altså, han er jo statens gratis arbejdskraft. Og så er han løbet rundt og ordnet Københavns volde, sat dem i stand som fæstningsslaver. Og imens har menigheden ventet på Messias. De... Af alle steder i denne verden kommer Messias fra Mors, og de har betalt den bøde, han fik. De har malket hans køer, de har drevet hans jorde, de har høstet, sået, pløjet. De har holdt gang i det hele. De venter bare på, han kommer retur. Vi ved, at en af dem, der er i hans menighed, er en meget, meget dygtig urmager. Han er den eneste uden for København, der kan lave lommeure, og vi ved, at nogen fra menigheden har bedt om at få audiens hos kongen, og der går rygter om, at den her urmager han har lavet et meget, meget fint ur, der kan gå og ikke bare går som ure nu går, men simpelthen spankulerer hen over et bord, mens det går. Så han har lavet et meget fint kunstværk, og det har man taget med til kongen og bedt om at få Peder Lassen fri. I hvert fald kommer Peder Lassen fri. Om det er foregået under korrupte forhold, det må vi tænke os til. I hvert fald kommer Peder Lassen retur, og så fortsætter kyssesekten, helt op til Peder Lassen dør i 1812.

Louise Lindblad: Jeg elskede, at da vi kom her Poul, at der var en sort kat, der kom og kælede om vores ben.

Poul Duedahl: Ja ja, og så kan man ikke lade være med at tænke, at det her er et tegn. Den ville os i hvert fald meget gerne den kat.

Fortæller: Du har lyttet til historien om de to kyssende profeter fra Mors. Gårdejer Jens og Peder formåede med karisma svøbt ind i Guds ord at trække både gamle og unge, ugifte og gifte kvinder og mænd ind i sekten, der kom på alles læber i slutningen af 1700-tallet. På Mors, jantelovens fødested, ude i de små landsbysamfund Jørsby og Ørding har hellige kys på kornmarkerne været et syn, der utvivlsomt har vakt dyb forargelse. Et kys var og er nemlig så meget mere end læber, der mødes. Det skaber en forbindelse mellem mennesker. Måske mellem verdener. Frygt ej kysset, men vær beredt på, at Gud ikke er den eneste stormagt der afkræver kys.

Louise Lindblad: Obscuritas er produceret af Louise Lindblad for Nationalmuseets mediehus Vores Tid med støtte fra William Demant Fonden. Redaktør er Rikke Caroline Carlsen. Du kan finde flere podcast om historie ved at søge på Vores Tid i din podcast app.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Obscuritas 4:5 De kyssende profeter fra Mors](#)

Produceret af Louise Lindblad for Vores Tid